

Sygn. akt VI U 2954/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie odwołania **J. N. (1)**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 4 września 2013 r. znak (...)

w sprawie: **J. N. (1)**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu J. N. (1) prawo do emerytury od dnia (...)

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz J. N. (1) kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2954/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 września 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku J. N. (1) z dnia (...), odmówił wnioskodawcy (ubezpieczonemu prawa do emerytury). Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008r., Nr 153, poz. 1277 ze zm.) oraz na §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) organ rentowy wskazał, iż nie został udowodniony przez ubezpieczonego wymagany co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1976r. do 14 sierpnia 1982r. jako okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach ponieważ świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 września 1980r. zawierało błędy formalne:

- nie powołano się na rozporządzenie z 7 lutego 1983r.,
- świadectwo zostało wystawione z datą 30 września 1980r., czyli przed datą zakończenia okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach (14.08.1982r.).

Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. okresy:

- składkowe w wymiarze 29 lat 1 miesiąca i 8 dni,
- nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 28 dni,
- stażu sumarycznego w wymiarze 29 lat 4 miesięcy i 6 dni,
- stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat 4 miesięcy i 10 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się zaliczenia do okresu swojej pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Zakładach (...) w N. od 1 grudnia 1976r. do 13 grudnia 1982r. i w konsekwencji zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania mu emerytury.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony J. N. (1) (urodz. (...)) w (...). złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w B. wniosek o emeryturę. Ubezpieczony 60 lat ukończył w dniu (...) i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne).

Organ rentowy ustalił w postępowaniu administracyjnym, iż ubezpieczony posiada okres wymagany do nabycia emerytury w wymiarze 29 lat 4 miesięcy i 6 dni (suma okresów składkowych i nieskładkowych), jak również okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat 4 miesięcy i 10 dni (zatrudnienie w (...) Spółce z o.o. w N. na stanowisku lakiernika od 1 czerwca 1987r. do 31 grudnia 1998r.).

(okoliczności niesporne).

Spór w niniejszym procesie dotyczył tego, czy okres zatrudnienia ubezpieczonego J. N. (1) w Zakładach (...) Oddziale Nr 2 w N. od 1 grudnia 1976r. do 13 sierpnia 1982r. (6 lat i 14 dni) podlega zakwalifikowaniu do okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 – ze zm. oznaczanego dalej jako rozporządzenia z 7 lutego 1983r.).

Zgodnie z art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. (art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art. 32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwalał na dokonanie ustalenia, zgodnie z którym praca ubezpieczonego w okresie od 1 grudnia 1976r. do 31 sierpnia 1982r. (6 lat i 14 dni) była pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. Ubezpieczony J. N. (1) wykonywał w tym okresie pracę na stanowisku spawacza elektrycznego, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na tym stanowisku pracy. Praca ta kwalifikowana jest jako praca w szczególnych warunkach według stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. wykazu A, działu XIV poz. 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym. Dodatkowo wskazać należy, iż stanowisko spawacza elektrycznego wymienione zostało także w punkcie 1 poz. 12, dziale XIV (prace różne) uchwały nr (...) Zarządu Głównego (...) Związku (...) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach spółdzielczości rolniczej (informator dla spółdzielni z 1983r. Nr 15, poz. 57).

Dowody z zeznań świadków Z. S. i N. M., przesłuchania ubezpieczonego (e-protokół rozprawy k. 31; skrócony pisemny protokół rozprawy k. 29-30 akt sprawy), jak również dowody z dokumentów i świadectwa wykonywania pracy zaliczanej do pierwszej kategorii zatrudnienia (k. 8 akt emerytalnych), świadectwa pracy z dnia 13 sierpnia 1982r. (oryginał – k. 26 akt sprawy), legitymacji ubezpieczeniowej i książki spawacza (koperta k.25 akt sprawy) jednoznacznie wskazywały, iż ubezpieczony J. N. w powyższym okresie wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Spawał on zbiorniki do uzdatniania wody o pojemności od 10 m³ do 30 m³.

Po zaliczeniu ubezpieczonemu powyższego okresu pracy w szczególnych warunkach do okresu zaliczonego już w postępowaniu administracyjnym przez organ rentowy łączny wymiar czasu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach przekraczał wymagane 15 lat i wynosił 17 lat 4 miesiące i 24 dni.

Ubezpieczony spełnił także pozostałe warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury:

- posiadał okres wymagany do jej nabycia – co najmniej 25 lat;
- nie jest członkiem OFE;
- ukończył z dniem (...). 60 lat.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 477¹⁴ §2 K.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego (art. 184 i art. 32 ustawy emerytalnej oraz przepisy rozporządzenia z 8 lutego 1982r.) Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia spełnienia przez niego ostatniej przesłanki nabycia tego prawa, to jest ukończenia obniżonego wieku emerytalnego 60 lat.

W punkcie II wyroku Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż przedłożone przez ubezpieczonego w postępowaniu przed organem rentowym świadectwo wykonywania pracy zaliczanej do pierwszej kategorii zatrudnienia dotknięte było brakami formalnymi podważającymi wiarygodność tego dokumentu (brak powołania rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. ; data wystawienia poprzedzająca o niemal 2 lata ustanie zatrudnienia ubezpieczonego u pracodawcy wystawiającego to świadectwo).

Organ rentowy miał zatem podstawy do podważenia wiarygodności i mocy dowodowej tego dokumentu, a rzeczywisty charakter pracy ubezpieczonego ustalony został na podstawie dowodów przeprowadzonych przed sądem, którymi wcześniej organ rentowy nie dysponował (zeznania świadków i strony).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku zasądając od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrot kosztów zastępstwa prawnego w kwocie równej czterokrotność stawki minimalnej (art. 98§1 i §3 k.p.c w związku z §11 ust. 2 oraz §2 i §3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... Dz. U. z 2013r. poz. 490). Organ rentowy jako strona przegrywająca spór zobowiązany jest do zwrotu poniesionych przez przeciwnika kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis.